

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyitlatterben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félévre 5 kor.
negyedévre 2.50 kor.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy dísz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek 4r-
kedvezmény.

Kezdődik a munka.

— május 9.

A politikai tusakodásokat leg-
alább ideiglenesen befejező bé-
kemű utolsó aktusa: az ország-
gyűlési képviselők választása is
megtörtént s most már újból
megnyílik a rendes, háborítatlan
tevékenység sora.

Minden értelmes és viszo-
nyainkat ismerő hazafi tisztában
van azzal, hogy nincs az ország-
nak és polgárainak sürgősebb
és elhalaszthatlanabb teendőjük,
mint rendbehozni, utána pedig
teljes erővel fejleszteni a több
évi pangás alatt megrendült
gazdasági helyzetünket.

Alig van gazdasági águnk,
mely a hosszúra nyúlt politikai
válság alatt súlyosan nem szen-
vedett volna. Az előbb már fej-
lődésnek indult ipar a vállalko-
zási kedv mecsappanása, a köz-
munkák nagy részben való szü-
netelése és a magánrendelések
hiánya következtében ismét visz-
zahanyatlott; a mezőgazdaság,
hazánknak ez az eminens be-
vételi forrása, a szükséges tör-
vényhozói segítség híján, a sok-
szor megszorító hatósági rende-
letek miatt súlyos károkat val-
lott, és hogy ily körülmények
közt pangott a kereskedelmünk,
melynek célja a nyers és ipari

termékek értékesítése, az csak
természetes következménye le-
hetett az imént említett bajoknak
aminthogy közismert tény, hogy
a kereskedelem a válság által
előidézett összes mizériáknak
mintegy gyűjtőmedencéjévé vált.

Amennyi jajszót a gazdasági
depresszió az emberekből kiszor-
ított, az mind a válság feletti
panaszban csucosodott ki. Ipa-
ros, kereskedő, mezőgazda, vál-
lalkozó és Istentudja minő más
foglalkozásuak, mind csak azt
hajtogatták, hogy bár véget
érne a politikai válság, hogy
gazdasági helyzetünk ismét fel-
lendülne.

Nos tehát, ez a várva-várt
idő most bekövetkezett s noha
igaz, hogy a béke egyelőre csak
egy-két esztendőre kötött, mégis
az előjelek után ítélve, való-
színűnek lehet venni, hogy
tartós lesz. De még ha ebben
kétkelkednénk is, mégis komoly,
sőt akkor még inkább kétszeres
kötelességünk, hogy erélyesen
hozzálássunk az elvesztett drága
idő pótlásához.

A nagy nemzeti kérdések meg-
oldását bizzuk egyelőre azokra,
akik az országos ügyek vezeté-
sét magukra vállalták. Hiszen
jobb, érdemesebb, körültekintőbb
és hazafiasabb férfiakra azt alig
lehetett volna bízni. Mi meg se-

rény, lankadatlan munkával igye-
kezzünk lábra állítani gyengített
gazdaságunkat és készüljünk arra,
hogy a netán ismét kezdődő
harcba egy hatalmas fegyverrel:
erős gazdasággal gazdagabban
állhassunk ki a küzdőtérré.

A társadalomra ebből a nagy
munkából jelentékeny osztály-
rész jut. A társadalomra ugyanis
az a feladat vár, hogy első sor-
ban a hazai ipart segítse erőhöz.
Mert az ipar az a gazdasági ág,
mely szinte végtelenül kibővit-
hető; az ipart nem veszélyezi a
föld termékenységi minősége,
nem függ az időjárás szeszélyei-
től és sokkal kevésbé mint
minden más gazdasági ág szorul
egyéb gazdasági tényezők köz-
reműködésére. Az ipar tevékeny-
sége a lehető legönállóbb. Amire
azonban feltétlenül rá van utalva
az ipar, az a vevőközönség tá-
mogatása. Ezt nem nélkülözheti,
ha ez megvan neki, egyebe nem
kell. Még az általi segítségről
is szívesen lemondhat ez esetben,
mert az államnyújtotta szubven-
ciók nem egyebek, mint pótlásai
a vevőközönség mulasztásából el-
maradt vásárlások utáni haszon-
veszteségnek.

Mindezekből láthatjuk, hogy
hazafias kötelességünk ez idő-
szerint első sorban a kitartó
munka, azután meg az az erős

és megmásíthatatlan elhatározá-
sunk, hogy semmi szín alatt,
semmi körülmény között ne ve-
gyünk idegenből olyan iparcik-
ket, melyet hazánkban is előállí-
tanak.

Ha e kötelességeinket hiven
teljesítjük, csakhamar gazdasági
helyzetünk föllendülésében fo-
gunk örvendhetni és többet hasz-
nálunk vele hazánknak, mintha
a legékebb szónoklat, a leg-
esillogóbb jelszavak hangoztatása
mellett a külföld divatját maj-
moljuk, annak ipartermékeit vá-
sároljuk és a gazdasági megerő-
södésünkhöz idehaza oly szüksé-
ges pénzt külföldi iparosoknak
küldjük.

Antialkoholizmus.

Irta: Szmeccsányi Béla.

(Folytatás.)

A munka egyre nehezebbé válik;
nagy a verseny, a sorból kilökött lassu
munkás helyébe tíz más kínálkozik.
Mentől nehezebb a munka, annál erő-
sebben kell futni a testből és vérből
alkotott gépet. Legolcsóbb fűtés s ha-
tására leggyorsabb: alkohollal, szesz-
szel fűteni. A fokozott szeszélvezet
nyomon követi a nagyobb nyomor, —
hiányosabb táplálkozás — ezt követi
a bánat és elkeseredés, mely ismét csak
a fokozott szeszélvezet melegágya. He-
lyesen mondja Földes egyet. tanár
tárgyunkra vonatkozó értekezésében,
hogy munkás ember azért is fogyaszt
több italt, mert olyankor megy mun-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Avar-uralom Zemplénben.

A „Zemplén” számára írta: dr. Czirbusz Géza.

Zemplén megye monographiájá-
nak 338. lapján ez áll: „A longo-
bárdokat avarok követték, ezek szin-
tén a VI. században telepedtek le a
Duna-Tisza közére. Uralmuk suly-
pontja inkább a Tisza környékére
(mint Zemplénre) esett, mert Pipin
796. átkelvé a Tiszán, itt dulta szét
az avar fejedelmek székhelyét”. Igy
Reiszig Ede.

Az avar uralom 568—800. igen
fontos Magyarországon, mert tovább
tartott (232 évig) valamennyi beköl-
tözött nép uralmánál s avarok még
a IX. században is nagy számmal
éltek hazánk területén, nemcsak nyu-
gaton, hanem keleti Magyarországon
is, sőt Zemplénben, miként a mo-
nographia 330. lapja megjegyzi.

Ezért igen helyesen kombinál
Vámbéri Armin a magyarság kelet-
kezéséről írott munkájában, hogy eze-
ket az avarokat Nagy Károly háborui
ki nem irtották; védőműveik, örhe-
lyeik (becseik) gyűrűik és futó sáncaik
ők maguk is továbbra is megmarad-
tak és a beköltözött magyarság ava-
rokkal gyarapodott leginkább a Du-
nántul s a Tisza melléken. Kará-

csonyi János is azt mondja legújab-
ban, (1905.) hogy a szőkehajú ma-
gyarság a palócok (palócz palovee =
sárgahajú) a Tiszáig laktak, a Tiszán
belül a Marosig és Délmagyarorszá-
gon pedig a barnahajú faj dominált.

Ez a barna szőkehajú nép talán tul-
nyomóan avar lehetett. Hiszen a Ma-
gyarországot ellepő avar (nem római)
sáncok Eginhardt (IX sz.) által emli-
tett 9 csoportja között a délmagyaror-
szági és tiszai — marosi volt a legtekinté-
lyesebb. Ott van a legtöbb gyűrűre és
becsére (örhely) emlékeztető helység-
név (Gyírok, Gyórok, Győröske, Ti-
sza Becse, O-Becse stb.) Ha ezt a
becse szót Hunfalvy Pál figyelemre
meltatja, nem csodálkozik vala, miért
nevezi a magyarság Wiedent, Wient
— Bécsnek? Azért, mert ily örto-
ronynyal ellátott keresztcsánc a Du-
nát is elrekesztette Bécs alatt, mint a
Temest, Begát, Marost.

De Zemplénnek is nagy szere-
pet kellett játszania az avarok tiszai
tartózkodásának idejében. Okaim erre
nézve ezek:

1. Takta-köze Királyszigetnek
neveztetik még II. Lajos idejében is.
Takta Baján avar fejedelem öcsese
volt s valószínűleg övé volt az or-
szág északkeleti része a Sajótól — a
Laborezig és feljebb, szóval Zemplén
sík része.

2. Az avarok ittlétét bizonyítják
helynevek, p. u. Kis és Nagy Géres

(gyűrűs) külső és belső Böcs az alsó
Sajó melléken, bizonyítja Zsadány,
mely avaroknak a második fejedelmi
nevéből a todan, todun vagy zodun-
ból származott és szintén helység a
Bodrog melléken, bizonyítja Király-
helmez tájékán 1241. volt Güres
helység s egy két Győrnevű pusztá
s dülő.

3. Az avarok Laborez melléki
gyűrűinek emléket fentartotta a többi
között az Abara*) (obora = körül-
kerített hely) község neve talán a Zem-
plén, zsemján, szemjén, szemlén
nevű földvár is, melyet később a ma-
gyarság meg erősített. Igen jó meg-
figyelő hely (becse) lehetett az On-
duva, Bodrog völgyeire s a zempléni
alacsony szigethegység átjáróira.

4. Tiszta magyar helyeken sok
vívédművet találunk, melyeket sem
frankok, sem szlávok, sem németek
nem csináltak.

5. Lelesz határában 1241. volt
egy Becseka nevű hely, ma a Tiece
mellett való Bácska. Ez a Tiece va-
lószerűleg szintén a Zemplén — Tár-
kány között elvonuló avar árok ma-
radványa. Bácskaság szintén avar —
kereszt tölteseknek köszöni nevét.
De talán Bereg megye is, ambár a
breg = domb szótól származtatják. De
miért legyen minden szláv, midőn

*) Azar ellenben szláv, a jezer (tó) szóból
lett, a XVI. században még tava volt a hely-
ségnek. Dr. Cz. G.

brek, bereg vizenyős, bozótos helyet
jelent avar nyelven, ami nagyon rá-
illik a viz járta és mocsaras (Szer-
nye) Bereg megyére. (Fekete Magyar
vizek története 178. l.)

6. Tordos helység az avar Torda
névből származik (Vámbéry: Magya-
rok eredete 30. l.)

Ezeket előre boesátva, követke-
zik a helyreigazítás. 796. évben nem
Pipin, hanem Erich friauli hereg
tört be a nyugatmagyarországi győ-
rökre s tömérdek kincsel tért haza.
Erre követtség ment Zsadány vagyis
egy avar tudun vezérlete alatt N.
Károlyhoz és felajánlotta neki a hü-
béri esküt még is akart keresztel-
kedni. A követtséget N. Károly 797.
decz. 25-én fogadta Heristelli várá-
ban. Ezt tudnt az avarok hazatérte
után megölték, sőt 797. bosszúból Ba-
jor országba is betörnek. 797—803.
közti időbe esik Pipin berontása a ki-
rályszigetre (Taktaköz) a királynak ne-
vezett győrnek (óvár) elfoglalása, mi-
kor a Khán és 150 előkelő avar fog-
lyul esett. A kánt a frankok királya
Ámhenben fogadta nagy fényvel és
kitüntetéssel, megmutatta neki palotá-
ját, kincseit és lányait, szóval mint
egyenlő jogu, habár elfogott fejedele-
lemmel bánt vele. Miután Pipin ek-
kor a Tiszán tulra felhatolt ez az
esemény a Takta vagy a Bodrog-
közben (nem a Csalló közben) tör-
ténhetett.

Gyermeknap!

Vásároljunk május 26-án!

E napon kereskedőink jövedelmeikből 1%-ot ajándékoznak a gyermekvédelem
javára.

Ezen a napon csak olyan üzletekben vásároljunk,
a melyekben a „gyermek nap” hirdette van.

kába, mikor még nem kap s olyankor tér haza, mikor már nem kap otthonában fött ételt. Vandervele tanár kongresszusi előadásában a nyomor, jólét és alkoholizmus viszonyát akként változtatta, hogy kevés még a teljes nyomornál is jobban hajtja az embereket az alkoholizmus felé, több jólét azonban inkább abstinenciára sarkal.

A családi kötelékek lazulása, a gyakori elválások s főleg a sok vadházasság mindmegannyi közvetett oka a kocsmázásnak s alkoholizmusnak. Természetes, hogy az a nő, ki nem egy hosszú élet küzdelmére rendezkedik be életársával, de kötött időre összeáll vele, annak morális süllyedésével nem törődik, ellátásban nem igyekszik őt a jövő küzdelmekre elég erőssé tenni, hanem a jólét muló perceit igyekszik saját önző céljaira felhasználni, hogy a szakítást követő napok alatt, míg új gazdára talál, legyen miből megélni. Nem is emlitem azon távolabbi okot, hogy az erkölcsileg süllyedt nők, kiket tompult erkölcsi felfogásuk s állatiasan fejlett testi érzékük egyik nőlen munkásnak a karjából a másikéba hajtának, — maguk is rendszerint alkoholisták.

Nem kevésbé közvetett oka az alkoholizmusnak azon téves felfogás, hogy az ital táplálékot helyettesít. Hogy a pálinka izgató hatása csak pillanatilag kelti a jóllakottság érzetét s hogy e hatást az emésztésre rendelt szervek káros megtevesztése által éri el, arról már szóltam, a téves azonban az a felfogás is, mintha a sör például tényleg „flüssigens Brod“ volna, mint némelyek nevezik. Az utóbbi évek kutatásai ugyanis távolról sem tulajdonítanak annyi táperőt a sörnek. Így Máday például 360 liter sörnek táperéjét annyiba számítja, mint 2 és fél kilogramm kenyérét, vagy 1 és fél kilogramm húsét.

Tény az is, hogy az alkoholizmus terjedésének egyik kétségtelen oka az egyén izgalmasabb életmódja. Egy pilantás saját életviszonyainkra meggyőző e tétel igazságáról. Utazás közben, a nagyvárosi élet zajában, politikai mozgalmak izgalmai közepette még a különbeu abstinens, avagy nagyon mértékletes ember is többet iszik mint nyugalmas otthonában. Éjjelezés s az azzal járó izgalom ugy az alkoholnak, mint a dohánynak fokozottabb élvezetére készítetik az embert. Természetes is, mert a rendszerinti pihenés óráiban, a nyugalmat követelő idegeknek élénkítő italt s foglalkoztató füstölésre van szükségük, hogy éljenek maradjanak.

Foglalkozunk még az alkoholizmus azon közvetett okaival, melyek a szorosan vett egyén körén kívül állanak, hatásukban azonban nem kevésbé fontosak, mint az előbbiek.

Egyik komoly ok, hogy a munkás ember fizetését mindenütt s mindenkor szombat este, vagy vasárnap kapja kézhez, — ugyanakkor, midőn a pihenés, mondhatnám unalom órái — leginkább lehetővé teszik, hogy a heti keresmény tetemes része ital beszerzésére, vagy kocsmá látogatásra, kártyázásra használtassék fel. Az okok felsorolását nem akarom hosszabb kitéréssel megszakítani s így annak leírását, hogy munkás-takarékkönyvecskék szétosztásával mennyire lehetne e bajon segíteni, — máskorra hagyom.

Kocsmába hajtja a munkást vasárnap az unalom, a szórakozás teljes hiánya is. A magasabb intelligenciájú gyári munkást (mint Amerikában) lehet még esetleg olvasókörök, népkönyvtárak létesítésével vasárnap a kocsmától elvonni; kétségbeesítő azonban falusi munkásaink azon részének unalma és semmittevése, kiket még a szerelmes órákat ígérő fonóka, avagy nyári társasjátékok sem kötnek le pár órára. Menekülnék az unalom elől a kocsmába, hol a félműveltség okozta veszedelmes eszmecsere közben vigan jár körül szünet nélkül a porciós.

Századunk egyik, általában veszedélyes iránya, hogy a nőket a házi tüzhelytől elvonja. Az intelligens embert is erősen snjja a feminizmus e fattyuhajtása, mert gyermekeit megfosztja az anyától, a struggle for life küzdelmeibe belemerült asszony előtt kerülendő kém alakjában tünteti fel a terhesség hosszúság idejét s az azzal járó tehetetlenséget; a házi tüzhely pedig kialszik s nem várja melegen a munkára hivatott férjt haza, ha az asszony, a feleség azt folyvást nem szítja, de a helyett kétes értékű jövedelmet hajszol a gyárakban s irodákban. Az is kétségtelen, hogy a nőnek erkölcsi a házi tüzhely védelme alatt aránylag a legmegközelíthetlenebb, ha a gyárba siető férjes nőt gyermeke sirása a házi tüzhelynél folyvást nem emlékezteti kötelességeire, nem-e fognak lazulni még a társadalom középső rétegeiben is az erkölcsök? Mindez azonban szorosán vett tárgyamhoz nem tartozik csak annyiban, hogyha a munkás ember feleségét a fokozott igények állandóan a tüzhelytől messze álló terére a kenyérkeresetre vonzzák, ha egyszerre érkezik férjével fáradtan a kora reggel elhagyott hideg tüzhelyhez, nem-e lesz ez egy újabb taszító oka a férj családis érzése csökkenésének, mi végső fokban a kocsmá felé vezet?

A sok kocsmá, megannyi csábító alkalom. A kocsmá-engedélyek osztogatásának mai rendszere pedig teljesen tekintet nélkül hagyja a látogató morális érdekeit, kizárólag a pénzügyi érdeket: a nyereségvágyat tartja szem előtt. E kijelentéssel egyúttal a közvetett okok egy vezércsoportjához értünk. Az alkoholizmus mai terjedésének legfőbb oka, az antialkoholikus mozgalom egyik legfőbb akadálya ugyanis: az alkohol töke. Értem ezalatt mindazoknak összesített anyagi érdekét, kik az alkoholgyártás, forgalomba hozatal s fogyasztás terén érdekelve vannak. Első sorban tekintetbe jön itt az állam, melynek egyik tekintélyes bevételi tétele az alkoholgyártás és fogyasztásból ered, miért is egy titkos vagy nyílt, de mindenesetre hatalmas tényezője a terjedő alkoholizmusnak.*

(Polyt. köv.)

A képviselőtestület vacsorája.

— május 6.

Mint lapunk előző számában jelezte, Székely Elek polgármester a városi képviselőtestület tagjait a szokásos kétheti összejövetelre a hó 6-ikának esti 8 órájára kérte föl, — a városház nagy tanácstermébe.

Az ilyen összejövetelek lefolyása már ismeretes t. olvasóink előtt. Ezen, a mosolygó fehér asztal mellett beszélnek meg azokat az ügyeket, melyeket azután a zordon zöld asztal mellett szoktak letárgyalni és hivatalos formába önteni. Tagadhatlan, hogy ezek a társas összejövetelek igen jó hatással voltak a közügyre is, mert a képviselőtestület különböző elemeit közelebb hozták egymáshoz és amit egyik-másik huzódózó városatyja nem mert megreszkizni a közgyűlésen, — hogy t. i. eszméjét,

*) Hogy az állam mennyire a bevételi többlet s nem egyúttal az általános moralitás szempontjából tekint a szesz forgalomba hozatalát és kezelését, annak érdekes bizonyítéka Fekete Gyula „Az alkohol és mezőgazdasági népesség“ című értekezésének egy szakasza, melyben az akkori pénzügyminiszternek (1892) a pénzügyigazgatóságához írt utasításait szöszterint közli: „felhívni óhajtom figyelmüket arra, hogy hazánk lakosságának száma örvedetesen gyarapszik, ami a fogyasztásnak fokozatos emelkedését kell hogy előidézzék“ „figyelmükbe óhajtom idézni továbbá az eljáró közegeknek azt, hogy az 1892. évi XV. t. cikk a szesz italok megadóztatása tekintetében könnyítéseket létesítvén, ennek a fogyasztás emelkedésében is kifejezésre kell jutnia“. Tehát hajrá! igyekezzenek az alkohol töké képviselő állam összes organumai, hogy a fogyasztás emelkedjék, mert ezzel egyenes arányban emelkedik hasznavehetőségük s érdemük!

vélekedését elmondja egy u. n. nagyobb urnak — az itt a fehér asztalnál nem ütközött nehézségbe s így az emberek mintegy észrevétlenül közeledtek egymáshoz. — A hatás, jó oldalaival már több közhasznú intézkedésben megnyilatkozott.

Különösen népes volt a május 6-iki összejövetel, mert mindenki el volt rá készülve, hogy ma szép szavakat hall és érdemes embert fog ünnepelni. — Mintegy hetvenen gyűltek össze a képviselőtestület tagjai közül.

A jelen alkalomkor — kivételesen a nagy tanácsteremben volt a vacsora. A presidiumot jelezte a Székely Mária urleány által küldött hatalmas talipán-pohár, benne igen szép tulipánok nagy számával, melyeket a városatyák rövidesen elkapkodták, leszurván darabjéért a koronákat és így az említett urhölgy találékony-sága 12 koronát jövedelmezett a tulipán szövetségnek.

A képviselőtestület tagjai közül néhányan, ugy 8 óra tájt elmentek Meczner Gyula főispán lakására s felkérték őt a vacsorán való megjelenésre. A főispán lelkes éljenzések közt lépett kíséretével a terembe, hol ekkorra már Kovacsicsné találta a vacsorát, Oláh Rudi zenekara pedig hozta a „hallgatokat.“

Rövidesen megindult aztán a szónoklatok árja s hallottunk szebbnél szebb beszédeket. Elsőnek Székely Elek polgármester szólalt fel s éltette Meczner Gyula főispánt mint a város képviselőtestületének egyik kimagasló alakját. Utána Meczner Gyula főispán igen megleghangu, lelkes beszédet mondott; kifejtette, hogy együtt akar élni-halni e város közönségével, együtt akar vele tovább is munkálkodni. Kéri a képviselőtestület támogatását ezentulra is, mert öneki az lesz a célja, hogy szakadatlan és hasznos munkásság által e város folyton fejlődjék, boldog legyen és jusson el ennek minden polgára a teljes meglegedés kikötőjébe. — Az igazi meglegedéssel és lelkesültséggel elmondott beszéd nagy hatást tett a jelenvölkora s a főispánt viharos éljenzések jutalmazta szép szavaier.

Majd dr. Buza Barna képviselő állott szölszóra s kifejtette, hogy Sátoraljauhely város legkevésbé örvedhet a Meczner Gyula főispáni kinevezésének, mert elveszti e képviselőtestület a leghatalmasabb, legtevékenyebb alkotó és cselekvő erőt, aki egymaga többet dolgozott e város érdekében mint maga az egész testület. De vigasztalja az a tudat a képviselő testületet, hogy habár elveszti is tagjai sorából a legkiválóbb erőt, de nyer olyan főispánt, aki magas állásában még többet használhat e város érdekeinek ezután mint eddig. Beszédét a főispán éltetésével végzi.

Újból felszólt most Meczner Gyula főispán s poharát emelte azért a férjüért — Dókus Gyuláért, — aki neki ezentul a nagy munkában osztályosa lesz. Dókus Gyulát élteti. Szavait lelkes éljenzések kísérte.

Majd Pekáry Gyula a függetlenségi párt elnöke emelt poharat a független szabad Magyarorszáért — dr. Hornyay Béla pedig a főispán nejét és családját köszöntötte fel. Kincsesy Péter az új rendszer öröme üritette poharát. Végezetül dr. Reichard Salamon fejezte be a felköszöntők árját egy igen szép és tartalmas beszéddel, melyet egész terjedelmében itt közlünk:

Egy negyed évszázaddal az előtt a sátoraljauhelyi választó-kerület házához kísért egy férjüt, kit a polgári bizalom legszebb kitüntetésével ékesített, mert becsületére és belátására bizta a haza jövődjének biztosítását s aki ekkor polgártársaihoz e szavakat intezte:

„Mint a hajdani Róma büszke polgára, én is azt vallom: Romanus sum civis, büszke vagyok, hogy e kerület, e város polgára vagyok!“ E férjü az, kit egy hosszú emberöltön át a közügy minden terén teljesített erenyedetlen példás munkásságért a felébredt nemzeti közszellem Zemplén vármegye főispáni székébe emelt, akivel szemben mi, e város polgárai oly értelemben visszhangoztatjuk saját szavait: „Bennünket is igaz büszkeséggel tölt el, hogy a mi polgártársunk munkássága nyerte el a jól megérdemelt kitüntetést.“

De örömrünk nemesak a multra vonatkozik, de nagyobb mértékben a jövőre, mert városunk, mely fejlődési törekvésében csak az alig behozott világosság után a vízkérdés és terekben és köztereken iránti szerzés munkájában világosság, vízföld és jó levegő, szöval az elemekkel készül megvívni a harcot, erősen számít ama vezetőkar továbbbi támogatására, melynek eddig is legjobb sikereit köszönheti.

Mi biztosítjuk Méltóságodat, hogy amily őszinte szívvel ismerjük el a multban, hogy munkánkból az oroszlanrész Méltóságod vállaira nehezedett, ugy hisszük és bizunk abban, hogy az előtünk álló nagy feladatok sikeres megoldásáért is az elismerés babériját Méltóságod homlokára fogjuk övezhetni.

Méltóságos Főispán uram egészségére üritem poharam, éljen sokáig.

A társaság a legkedélyesebb hangulatban, vidáman beszélgetve az éjféli óráig maradt együtt s azzal a tudattal távozott annak minden tagja, hogy ha bár zacli pártnak gunyolták is némelyek a kezdeményezőket, most ime a város legelőkelőbbjei vesznek a zaclis vacsorákon részt s nem kisebb ember mint egy képviselő jelenti ki, hogy bizony „bolond cikkek voltak azok melyek ezt az intézményt kezdetben gunyolták.“

Sátoraljauhely vízvezetéke.

II.

(P.) Most áttérünk a vizszükséglet megállapítására. A városok vizszükségletét a lakosság száma, várható szaporulata és azonkívül a lakosság életmódja, foglalkozása és az ipar fejlettsége határozza meg.

Az utolsó népszámlálás adatai szerint a város lakossága 16,886 lélekből állott. Természetes, hogy a lakosság száma folytonosan növekedik, melylyel kapcsolatban a vizszükséglet is nagyobbodik és ezért a vízmű szállító képességének megállapításánál a vízipépítési igazgatóság a lakosságot kerekben 20,000-nek vette fel.

Meghatározva a lakosság számát, felmerül az a kérdés, hogy fejenkint és naponkint mily nagy vízfogyasztás várható? — Ha tekintetbe vesszük más városok vízfogyasztását, arra a meggyőződésre jutunk, hogy városunkban a maximális vízfogyasztás alkalmával fejenkint és naponkint 100 liter víz elégséges lesz. — Felemliti azonban a vízipépítési igazgatóság, hogy ebben a vízmennyiségben a fejenkinti összes vízhasználat, valamint az utcák locsolására és rétekek öntözésére szükséges mennyiség is benn foglaltatik.

Ily vízfogyasztást feltételezván, a vízmű naponkint 2000 köbméter víz szolgáltatására terveztetett.

Érdekes a vízmű általános elrendezése is. A vízgyűjtő területét köztudomás szerint a várostól mintegy 1500 méter távolságban a csörgői országot és a Ronyva patak között lévő terület képezi, hol a város a próbákat létesítése alkalmával már a vízmű céljára a szükséges területet

Május 15-től

Hrabéczy Kálmán drogériáját

a Kazinczy-utca 507. számú házba

(a Polgári Takarékpénztárral szembe) helyezi át.

meg is szerezte. A víznyerés — a meglévő próbakutakkal együtt — összesen öt furt kut segítségével fog történni. A kutak vizét a közelben épülő gépház szivattyúi, közös szivó csövén át közvetlenül a kutakból szívják és a városba nyomják.

A gépházból kiinduló nyomó cső a csörgői uton megy végig és ez vezeti a vizet a városba, illetőleg a városban él nem használt mennyiséget a Nagyszárhegy alján kiépítendő szolgálati medencébe. Ez az elrendezés a város kétoldali vízellátását biztosítja, amennyiben a szivattyúk szállítás képességét túlhaladó vízfogyasztás alkalmával — ami rendszerint a nappali órákban szokott bekövetkezni — az ellátandó terület, nagyrészt a szivattyu-telepről és másrészt az éjjeli órákban megtelt szolgálati medencéből nyerend táplálékot. Ennek az elrendezésnek további előnye az is, hogy a víz a városi csőhálózatban folytonosan mozgásban lesz s állandóan friss állapotban tartható.

A szolgálati medencének kiépítése a város felett oly magas helyen tervezett, hogy annak vízszintje a város összes beépített területét uralja, mi által a víz az összes utcákban kellő nyomás alatt nyerhető. Az utcai csőhálózatból a víz a házi csatlakozások segítségével a házakba lesz vezethető és így a közönség minden fáradság nélkül fog vízhez jutni. Azonkívül a szegényebb sorsú lakosság az utcai közkutakból is hordhatja a vizet. A tüzeléshez szükséges vizet könnyű beszerzése céljából, az összes utcák tüzesapokkal látatnak el, melyek egyszersmind az utcák locsolásához szükséges vizet is szolgáltatni fogják.

A vízgyűjtő berendezés. A mintegy 28 méter vastagsággal bíró kavicsréteg vízének gyűjtésére legcélszerűbbek a vertikális furt kutak. Ily nagy mélység mellett a falazott kutak igen költségesek s azért a vízépítési igazgatóság ezek helyett a vízgyűjtést 30 méter mély furt kutakkal oldotta meg a már meglévő próbakut felhasználásával.

A kutak számát a naponként termelendő vízmennyiség fogja meghatározni; mint már előbb említettük, a vízmű naponként 2000 köbméter vizet fog szolgáltatni, ennek megfelelően tehát annyi kut lesz alkalmazandó, hogy a kívánt vízmennyiség a kutak megerősítése, illetőleg tulságos leszívása nélkül legyen beszerezhető. A kutak egymástól 40 méter távolságban lesznek elhelyezve. A már meglévő próbakut a középső helyet foglalja el: az új kutak tehát ettől jobbra és balra fognak lemélyítettetni.

A kutak mélységét a próbakut-hoz hasonlóan 30 méterbea állapította meg a vízépítési igazgatóság, mely azonban a kivitel alkalmával a feltárt rétegekhez képest sekélyebb, vagy mélyebb is lehet.

A furt kutak felé betonaknak épülnek, melyek a szivó csatornával közlekednek.

A kutakkal párhuzamosan épül ki a szivó csatorna, mely arra fog szolgálni, hogy a szivóvezetékhez mindenkor hozzáférni lehessen. A szivócsatorna betonból épülő, 1.60 méter magas és 1.0 méter széles boltozott földalatti csatorna lesz. A közös szivócső ebben a csatornában nyer elhelyezést és ebből ágaznak el az egyes kutakba betorkoló szivócsövek. A kutakhoz, valamint a szivócsatornába a közlekedést a kutaknak kapcsolatos lejárók fogják közvetíteni.

HIREK.

— Személyi hírek. Dr. Fischer-Colbrie Agoston kassa-egyházmegyei püspök folyó hó hó 5-én titkárja gr. Csáky Adorján kíséretében látogatást tett. A püspök még az nap az esti vonattal ugyancsak látogatás céljából a Bodrogközre utazott.

— Tulipánkert szövetség Sátoraljai helyben. Az orsz. tulipánkert szövetség központi elnöknőjének gr. Andrássy Tivadarnának megbízásából Dókus Gyuláné urnő e hó 6-ára értekezletre hívta egybe Sátoraljai hely honleányait a vármegyei háza nagytermébe, mely értekezleten hölgyeink igen nagy számmal jelentek meg. Az értekezlet elnöke Dókus Gyuláné volt, a jegyzőkönyvet Matyi Béla vezette. — Az értekezlet megnyitása után Dókus Gyula igen szép beszéddel és terjedelmesen ismertette a tulipánjegyében megindult szövetség nagy jelentőségét és hazafias voltát és előadta a szövetség alapszabályzat tervezetét. Az értekezlet nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy belép az Országos Tulipán szövetségbe.

— Miniszteri biztos. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a homonnai felsőkereskedelmi iskolánál az 1906. év folyamán tartandó érettségi vizsgálatok vezetésével miniszteri biztos minőségben Jónás János nyug. felsőkereskedelmi iskolai igazgatót bízta meg.

— Sulyovszky István diszpolgár-sága. Nagymihályi tudósítónk jelenti, hogy Nagymihály város képviselő-testülete legközelebb rendkívüli közgyűlést tart, melyen tárgyalásra kerül Barnai Andor és társainak indítványa az iránt, hogy Sulyovszky István kir. tanácsost, Andrássy Dénes gróf uradalmi igazgatóját — tekintettel a nevezettnek Nagymihály város kulturális fejlődése terén kifejtett érdeműs tevékenységére — a város diszpolgárává válasszák meg. Az indítványt már is sokan írták alá s így azt előreláthatólag egyhangulag fogják elfogadni. Erdemes, és igazán méltó embert tüntet ki Nagymihály városa e határozatával.

— Az új helyi postafőnök ügye. A Fm. H. legutóbb azt a hírt böcsötta világgá, hogy Rosznáky Gyula a sátoraljai helyi posta- és táviróhivatal főnöke a darabont kormány embereinek tett szolgálatai miatt kényszer-nyugdíjba küldetik. Rosznáky az előtünk bemutatott hivatalos irat szerint saját kérelmére, még pedig így is csak többször megismételt kérelmére lett orvosi bizonyítvány alapján a kassai posta igazgatóság f. évi 14,004. számú hivatalos rendelvényével újabb hat hétre szabadságolva, amely idő után, ha egészsége helyreáll, köteles szolgálattételre jelentkezni. De tény az is, hogy Rosznáky még a múlt év őszén, több új helyi uriember előtt ismételtlen kifejezést adott azon óhajának, hogy már nyugdíjba szeretne menni. Nincs tehát a Rosznáky távozása az ő politikai szereplésével egyáltalán semmi összefüggésben, de nem is lehet, mert Rosznáky a politizálástól távol tartotta magát.

— Esküvő. Hubay Bertalan bodzásujlaki ev. ref. lelkész folyó évi május hó 9-én tartja egybekelési ünnepélyét a borsodmegyei Ónodon Óváry Mariskával.

— Gyermeknap. Az országos Gyermekvédő liga üdvös munkálkodása során elhatározta, hogy az esztendő egy napját kizárólag a gyermekvédelemnek szentelve mindent elkövet arra, hogy nemes törekvéseit mentől nagyobb siker koronázhassa. Így jutott a hazafias és jótékonyság iránt hajlandósággal bíró magyar kereskedő-osztályllyal is arra az egyezésre, hogy az esztendő egy napján, a kereskedők azon napi tisztja jövedelmüknek egy százalékát az egyesületnek szolgáltatják át, vagyis a gyermekvédelem javára fordítják. — Ez a „Gyermeknap” az idén május 26-a. Felkérjük különösen hölgyközönségünket s általában a vásárlók- és fogyasztókat, hogy e napon lehetőleg tömeges bevásárlások megtétele által mozgítsák elő a nemes célt, a jótékonyságot.

— Egy gyermek elgázolása. Borzalmas szerencsétlenség történt folyó hó 7-én délben a Jókai-utcán. Budai József helybeli cigány napszamos, a

ki Hrubai építőmesternek egy újonnan épülő házához a honvédlaktanya melletti kőbányából követ fuvarozott, — a Jókai-utcán, szemben Balogh Kovácsmester házával, elgázolta az utcai vízfolyásban többedmagával játszó Hornyák János esztradiamesternek hasonló nevű 2 és fél éves fiát. A szekér kerekai a kis gyermek lábán mentek keresztül és rettenetesen összetörték. A szekér az elgázolás alkalmával kövel volt telerakva és mint az a nyomozás során kiderült a vígzáratlanul hajtó kocsis gondatlanságának és a hajtásban való járatlanságának esett áldozatául a kis gyermek. Mire a jajveszékésre és sírásra kisetett a kis fiú édesanyja, a szekér kerekai már keresztül mentek lábán. Az elgázolt gyermeket azonnal a kórházba szállították, ahol ápolás alá vették. Sebei életveszélyesek. A gondatlan 18 éves cigányfiút pedig a rendőrség még az nap letartóztatta és az előnyomozás megejtése után a mai nap folyamán átkísértette a kir. ügyészséghez. — Ugyanakkor több kis gyermek játszott az utcán, ezek azonban a közelebbi veszély elől idejekorán elmenekültek s a legkisebbik gyermeket magára hagyták. Így következett be azután a szegény gyermek elgázolása.

— Eljegyzés. Varga József kisazari ev. ref. tanító eljegyezte Gyurácsik Paula kisasszonyt Nagymihályon.

— Nyilatkozat. Zemplén vármegye Törvényhatósági Bizottságának t. tagjait értesitem, hogy a vármegye árvaszékénél megüresedett ülnöki állásra nem pályázom, illetve a jelöltségtől visszalépek. Sátoraljai hely, 1906. május 9. Farkas Andor.

— Közgyűlés. A sátoraljai helyi ipartestületi betegsegélyző pénztár közgyűlési kiküldöttjei az 1906. május 13-án, vasárnap d. e. 11 órakor az ipartestület helyiségében rendes évi közgyűlést tartanak, melynek tárgya: 1. Az 1905. évi zárszámadás és vagyommérleg előterjesztése s a felmentvény feletti határozat hozatal.

— Magyar ipar. Rendkívül szépen indult meg a magyar iparpártolásának akciója Homonnán. Eddig 250 tagja van már a szövetségnek, kik követelni fogják a kereskedőktől, hogy amennyire csak lehetséges magyar árut hozassanak. Sőt állandóan nyilván fogják tartani, hogy kik azok a kereskedők, akik a magyar árut árulják. E nagyszabású hazafias mozgalomban tiszteletreméltó érdemeket szerzett magának Janka Károly ref. lelkész, ki szinmagyar lelke melegével vezeti a mozgalmat s kezdeményezője volt e hazafias akciónak.

— Részvények kibocsátása. A „Hegyaljai Takarékpénztár” mint legutóbb kibocsátott körlevelében mondja, üzleti forgalmának utóbbi időben bekövetkezett fokozatos emelkedése folytán az alaptőke felemelését célszerűnek találta és az alaptőke fel-emelését már most végrehajtani elhatározta. Egyelőre abban történt megállapodás, hogy 1000 darab új részvény bocsátatik ki 150 korona névértékben, 300 korona kibocsátási árban. A régi 1000 darab 50 forintos részvények bevonatnak és szintén 150 korona névértékű új részvényekkel díjmentesen kicserélhetnek. E művelet folytán a részvénytőke 300,000 koronára és a tartalékok szintén 300,000 koronára emelkednének. — Örvendünk vármegyénk ez egyik leg-régibb és legjobb hírű pénzintézetének ekkora előhaladásán, csak azt a megjegyzést fűzzük a fejlődés processusához, hogy a tisztelt igazgatóság a meggazdálkodásról hirt adó körleveleit kinyomathatta volna abban a vármegyében is, ahol ez az intézet vagyont szerzett, és kár volt egy körlevél miatt Budapestre fáradni. Mádhoz igen közel, Szerencsen is van nyomda, talán jó lett volna a közeli szomszédokat támogatni a megrendelésekkel. Hanem ugy látszik, hogy a vármegyénkbeli ipari- és műintézetek már kicsinyek a felemelt részvényű intézet igényeihez.

— Azon hölgyek, akik a ruha-varrásban gyakorlottak, három óra alatt elsajátíthatják a női ruha-szabászatot a „Magyar Király” szálloda nagytermében. Bővebbet ugyanott a délutáni órákban.

— Tűz Homonnán. Hétfőn virradóra — éjjel után 2 órakor Klein Dávid és Fia homonnai nagykereskedő cég vas- és vegyesáru üzlete kigyuladt és rövid néhány perc alatt lángokban állottak a szomszédos házak és köztük a kir. adóhivatal épülete is. Dacára a tűzoltóság nagy munkájának, a tűz 12 házat hamvasztott el. Vagy 40 család lett hajléktalanná, akik a kertekben, vagy az utcákon tanyáznak. Az épületek biztosítva voltak, de sok szegény embernek veszett oda az ingósága. Klein Dávid és Fia cégnek tetemes kára van, az összes áruk mind odaégtek. Hogy ennyi ház éghetett el, ez a város szerencsétlen építkezésének tulajdonítható, amennyiben roppant szűk udvarok választják el egymástól a házakat. A hatóság már intézkedett, hogy a leégett házak csak bádóg vagy cseréptetővel építhetessenek fel.

— Czinner testvérek budapesti cég volt tulajdonosai, sátoraljai helyi elsőrangú férfi szabók, műhelyüket főtér 5-ik számú ház emeletére helyezték át.

— Zongoratanítónő kitűnő bizonyítványokkal ajánlkozik zongora tanításra, francia és német nyelvtanból is ad órát. Megkeresésekre folyó hó 15-től személyesen jelentkezik; megkeresések „zongoratanítónő” jellege alatt kiadóhivatalunkba küldendők.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ehler Gyula.

HIRDETÉSEK.

Magyar bikák

500 koronától kezdve.

Pekingi kacsatojások tuczatja ingyen csomagolással 8 korona beküldése után szállíthatók Gróf Teleki Arvéd uradalmából.

Posta: KONCZA.

Eladó földek.

A Szenczy Lila tulajdonát képezett és Sátoraljai hely határában fekvő szántó és rétbeli illetőségek szabad kézből eladók.

Bővebb értesítést ad Kossuth János dr. Sátoraljai hely.

Tavaszi és nyári idény 1906. évre. VALÓDI Brünni szövetek

Egy szelvény ára 3-10 méter hosszú, teljes férfiöltönyre elegendő (kabát, nadrág és mel-lény) csak

K 7.—, 8.—, 10.— jó,
K 12.—, 14.—, jobb,
K 16.—, 18.— finom,
K 21.— legfinomabb

valódi gyapjuból.
Egy szelvény fekete szalon öltönyre K 20.— valamint felöltő szövetek, turista-loden, se-lyem-kangár stb. gyári árban az elismert szolid posztógyári raktár által

SIEGEL-IMHOF, BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállításért felelősséget vállalok. A magán-vevőre óriási előnyök hárulnak, hogy szöveteit fenti czégnél közvetlen gyári piacon rendelheti.

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Satoraljai hely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

nyitásban minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félévre 5 kor.
negyedévre 2.50 kor.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill., Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy keretbe ellátott hirdetések
terméérték szerint egy negyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

A választó jog és a szociálizmus.

— május 11.

A változott politikai viszonyokkal kapcsolatban sok üdvös eszmét és tennivalót vitattak meg polgártársaink szóval és írásban. A sok programbeszédből minden bajra hámozhatunk ki orvosságot s azt hiszem a nemzetben megvan az a jószándék, hogy ezeket a jótanácsokat kövesse is. Különösen sok szó hangzott el önálló gazdasági berendezkedésünk s ezzel kapcsolatban a magyar ipar tervszerű fellendítése érdekében. — Csak arról hallgatnak politikaink és íróink egyaránt, ami a változott politikai viszonyok sarkköve: diadalmos politikánkat nem veszélyeztetni majd az általános választójog behozatala s ha igen, mit kell tennünk a netalán bekövetkező baj elkerülésére?

Egy párt sem zárkozhatott el már a választójog kiterjesztése előtt. Együtt jár ez a nemzetek értelmi fejlődésével. De egyik párt sem ment el a választójog kiterjesztésének azon határáig, amit az abszolutisztikus kormány talán inkább gonosz célzatu politikájával a pártok elé dobott.

Rosszul teszik a pártok, ha tagadják a választójog kiterjesztésével kapcsolatos régi aggodalmaikat. Elvben elismerték

annak szükséges voltát, de a tényleges megvalósulástól féltek és pedig valóban nyomós ok alapján. Nem találták eléggé magyarnak, eléggé nemzetinek azt a hatalmas néposztályt, mely a választójog kiterjesztése következtében számarányánál fogva esetleg döntő befolyást gyakorolhatna a nemzet sorsának intézésében.

Ez az aggodalom sem korai, sem túlzott nem volt s ezért vád nem érheti sem a függetlenségi pártot, sem a többi pártnyalatt. Szociálistáink gyakori megalkuvása a függetlenségi eszme ellenségeivel csak növelte aggodalmukat. Most azonban már nem lehet kitérni ez ujítás előtt, annál kevésbé, mert a korona és nemzet közös megállapodása szerint épen az általános választójog alapján egybehívott parlament fog dönteni politikai életünk válságos helyzetén.

Politikusainknak első kötelességük tehát, hogy ha igazán szívükön viselik a független Magyarország sorsát, biztosítsák a most győzedelmes irányzatot arra az időre is, amikor majd csakugyan tette kerül a sor. Ma még alig valósult meg valami az üdvös új irányzatból. Elbukott a múlt, de még nem épült fel a jövő. A tanító szerepére kell vállalkozniok; de nemcsak nekik, hanem minden józan gondolko-

zásu igaz magyar polgárnak. Meg kell győzni testvéreinket arról, hogy szociális élet és nemzeti élet nem egymást kizáró fogalmak, hogy a nemzetköziség ez a nagy világtársadalmi probléma nem kívánja a külön nemzeti érzésnek a szívből való kiirtását.

Sokan gondolják azt, hogy a szociáldemokratizmus hadat üzen a haza fogalmának. Gondolják pedig ama jelszó alapján, amit szociálistáink hangoztatnak: ahol a kenyerelem, ott a hazám. Adjunk tehát nekik kenyeret, hogy itt és Magyarországon legyen a hazájuk. Akkor azután foglalozhatunk a szociális kérdésekkel és eszmékkel. A jóllakott ember higgadtan gondolkozik s be fogja látni, hogy lehet valaki szociálista és jó hazafi is egyuttal.

Szociális alapon kell átalakítani az államot, de magyar faji jelleg szerint. Annyiban legyen meg a nemzetköziség, hogy minden állam hasonlóképpen cselekedjék. Minden polgárnak, tartozzék bármilyen nemzethez, joga van ahhoz, hogy boldoguljon s a létfenntartás eszközeit megtalálja saját hazájában. Ez az eszme tehát nemzetközi, mert általános; de megfér a hazafiság határai között is s az ilyen eszmék terjesztői nem ellenségei az államrendnek.

Az Ó- és Ujvilág minden államában megoldást nyert már a

szociális kérdés, ahol a munkásnép jólétéről megfelelő törvényekkel gondoskodtak s az állam-eszmének épen ő bennük van a legnagyobb erőssége, mert biztosítva van a külön, tiszta nemzeti fajpolitika. Nyitva van a nép előtt minden pálya s nem zárják el tőlük az érvényesülés eszközeit sem.

Csak akkor tökéletes a szociálizmus fogalma, ha a faj és haza fogalmának keretein belül mozog. Más állam szociálistái csak annyiban segítik a mi szociálistáinkat, amennyiben ezek még nem birnak a boldogulás jogos eszközeivel. Ezért támogatják mozgalmait, de az ő saját államuk jólétének osztályosai máris nem tennék őket, mert arra nekik, mint különálló népnek van elsősorban szükségük. Példát és tanítást adnak s ebben lehetnek is nemzetköziesek, de a haza fogalmát tiszteletben tartva, világpolgárokká sem maguk nem lesznek, sem mástól azt nem kívánják.

Ilyen irányban kell nekünk is kioktatnunk szociálista érzelmű, de helytelen irányba terelt honfitársainkat. Bizalmat kell szívökbe csepegtetnünk az iránt, hogy gondoskodni fog a nemzet sorsuk jóra fordulásáról, meghallgatja jogos panaszait. Lesz ingyenes népoktatás, egyenlő teherviselés azon javak arányá-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

A nagynéni megérkezett.

A „Zemplén” számára írta: Fonyi Ilonka.

I.

Nem Grácból, nem is Amerikából, csak egyszerűen Márkusfalváról, de ez nem invonálja azt, hogy a nagynéni özvegy márkusfalvi Márkus Endréné azért nem dűsgazdag. No de ha valaki mégis kételkedni talált volna a nagynéni kincsében, Márkus Tamásné szíves felvilágosítással szolgált annak.

Minden thea-jouron, ozsonnán ez volt a kedvence témája. Sokszor pirult miatta a leánya, aki nem szerette ezt a kicsinyes dicsekvést, de hiába, ahányszor felszólt, mindig az volt rá a refrain:

— Mit érte a ahoz Dódi! nem tudod te még milyenek az emberek, ott a tekintély ahol pénz van, várj csak ha Klára néni eljön, majd más-kép lesz minden. Meglátod egyszerre milyen ünnepele leány leszel, hogy körülrajongnak majd, te leszel a bálkirálynő, szerepelni fogsz mindenütt és milyen kérőid lesznek! én komolyan hiszem, hogy Szilágyi báró is

megkéri a kezdet, akkor pedig igazán irigyelni fog mindenki; méltóságos asszony leszel, te Dódi! milyen szerencse is lenne az...

Márkusfalvi Márkus Dódi gunyosan huzta félre ilyenkor a száját, aztán csak annyit mondott:

— Olyan nagy szerencsének tartaná Szilágyi bárót, csak azért mert hétágu korona van a monogramja felett, — lásd anyám, előttem nem az teszi az embert, — de itt rendesen nem folytathatta tovább, mert amikor felnézett a himzéséről, már csak egyedül volt, az anyja nem szerette hallani az ő okoskodásait.

Márkus Dódi pedig tovább folytatta ilyenkor a himzést és a gondolatait is.

Mosolygott az édesanyja tervei felett. — Milyen kicsinyes gondolkodás, ha a nagynéni eljön: sok, sok pénzök lesz és akkor majd vásárolnak vele rangot a pénzre ő lesz a ráadás, a ranggal pedig kap majd egy olyan felesleges valamit, amit az érdekházasságoknál is férjnek neveznek. Az elkíséri majd a jóurokra, táncost hoz a bálba, feladja a beléptőt és előszólítja a fogatot, ha haza akar menni, otthon pedig ásit nagyokat és azt mondja hogy: unalmas az élet.

Furesa kis história lenne, csak-hogy neki nincs kedve ebben részt venni; egészen más tervei vannak a jövőt illetőleg. Elve: szeretni és boldognak lenni. Minden más felesleges ezen a földön. Igen, szeretni egy olyan férfit, aki ideális, nemes lelkű, rajong a szépért, jóért, mint ő, aki csak önmagáért, csak azért szeretné, mert a lelke rokon a lelkével, csak azért, mert ártatlan, hófehér... És ilyenkor letette a puha selymet, abba hagyta a kézimunkát, kezébetemette a göndör-fürtös fejét és szötte tovább a hófehér álmokat és várta, várta álmainak hőjét, daliás lovagját...

... És eljött a várva-várt... Hős sem volt, daliás sem, sőt még szép sem; sok jóakarattal kellett ahoz is, hogy csinosnak mondják. És amikor Márkus Dódi először belepillantott a Kovács János szemébe, mégis tudta, hogy „ő” az, megtalálta, itt van...

A kaszinói bálon történt, hogy a másodig négyesre nem volt táncosa. Nagy Barnának ígérte ezt a táncot, de neki hirtelen el kellett utaznia, az édes anyja súlyosan megbetegedett. Névjegyen mentette ki magát.

Már mindenki foglalozva volt,

amikor Márkus Tamásné szinte ijedten kérdezte a leányától:

— Dódi, hát neked nics táncosod a négyesre? szölok Szilágyinak, de hogy is lehetett ilyen figyelmetlen?

— Szilágyi kérte tőlem a négyest, de én visszautasítottam.

— És most itt fogod végig nézni? Ez még nem történt veled, ez borzasztó!... Nézd csak, a Dénes-lányok milyen kárörvendve mosolyognak feléd, az ő sorsukra jutottál... És Márkus Tamásné talán egész négyes alatt folytatta volna ezt kellemetlen hangon megkezdett csevegést, ha egyszerre hirtelen oda nem jön egy ismeretlen fiatal ember és annak a karján el nem megy a szegény agyonzaklatott Dódi.

— Hát ez micsoda ismeretlen alak? — kérdezte a szomszédjától Márkusné — nem ösmerős a szalonnokban és milyen bátorsága van Dódit a négyesre kérni, és az a szégyes leány el ment vele — és hogy társalognak! mintha régen ismernék egymást, még mosolyog is — na nézd már lelkem, ez már mégis sok, Dódi levett a ruhájáról egy szál virágot és oda adja neki... na ezért kikap az a meggondolatlan leány, most látja először és virágot ad neki; az én

Vásároljunk május 26-án!

E napon kereskedőink jövedelmeikből 1%-ot ajándékoznak a gyermekvédelem javára.

Ezen a napon olyan üzletekben vásároljunk, amelyekben a „gyermek nap” hirdetve van.

Gyermeknap!